

II. évfolyam. Pozsony, 1900. december 15. 12. szám.

JÓ PÁSZTOR

KERESZTYÉN CSALÁDI LAP.

SZERKESZTI
KOVÁCS SÁNDOR
THEOL. AKAD. TANÁR.

ÁRA:
EGY ÉVRE 2 KORONA. — FÉLÉVRE
1 KORONA 20 FILLÉR.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 15-ÉN.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 15-ÉN.

Egy szám ára 20 fillér.

BALASSA-GYARMAT
B.-GYARMATI KÖNYVNYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1900

TARTALOM.

Karácsony (költemény)	Szabolcska Mihály.
Az adventi «tündöklő hajnali csillag»	Poszvék Sándor.
Karácsonyi dolgozó (elbeszélés)	Jókai Mór.
A tudós király (mese)	Albert József.
Azokról, akik megterheltettek	Hamvas József.
Jó itt lakni!	Sz. F. J.
Dicséret zeng neked!	Kovács Sándor.
Az egyházi élet köréből	

Az igen tisztelt lelkész, vallástanár és tanító urakat bizalommal kérjük, legyenek szívesek

a „JÓ PÁSZTOR“-t

t. híveik és tanítványaik közt terjeszteni. Hét előfizető után tiszteletpéldányt adunk.

Mutatványszámokkal kívánatra készséggel szolgál a kiadóhivatal: **B.-Gyarmati Könyvnyomda Részvénytársaság.**

JÓ PÁSZTOR

KERESZTYÉN CSALÁDI LAP.

SZERKESZTI
KOVÁCS SÁNDOR
THEOL. AKAD. TANÁR.

ÁRA:
EGY ÉVRE 2 KORONA. FÉLÉVRE
1 KORONA 20 FILLÉR.

Marácsony.

Szálljatok le, szálljatok,

Befhlehemi angyalok!

Özvegy, árva, annyi vár ma

Bűhgeesztő balzsamot.

Szálljatok hát, szálljatok le!

3 napon az ég iza

Ugy se lehet messzire!

Szálljatok le, szálljatok,

Befhlehemi angyalok!

— Annja mellett annyi gyermek

Hall ma szépet rólatok...

Istenem, de hány van, a kit

Gondviselő hű kezek

Nem öfelnek ma se meg!

Szálljatok le, szálljatok,

Befhlehemi angyalok!

Hozzatok a boldogokra

Egy kis enyhe — bánatot

Hadd lássanak oda is, hol

Marácsonyfa sohse nyit,

Hol ma sincsen enni mit.

Szálljatok le, szálljatok,

Befhlehemi angyalok!

Sörgessetek ma este meg

Minden piciny ablakot

3 házikókkba, palotákba

Egy örömet vigyefek:

Boldog, édes ünnepet!

Szabolcska Mihály,

Az ádvent „tündöklő hajnali csillaga.”

Felolvasatott Bükön 1899. dec. 2-án.

(Vége.)

E prófétai munkássága avatta őt a világ megváltójának úttörőjévé. Ő maga «kiáltó szó»-nak mondja magát a pusztában, az Úr útjának egyengetésére» (Ján. 1, 23.) S az, a kinek ő eljövetelét hirdette, teljes elismeréssel nyilatkozik prófétai hivatása betöltése felől a sokaság előtt amaz ismeretes szóval: «mit látni mentetek volt k a pusztába? hogy prófétát lássatok-e? Bizony mondom nektek, nagyobb látatok prófétánál is. Mert ez az, a kiről meg vagyon írva: «Íme én elbocsátom, az én követemet te előtted, ki megtisztítja te előtted az utadat!» (Máté 11. 9—10.)

Volt-e sikere János tisztító munkájának? Valóban eltávolította-e az akadályokat, melyek az idvezítő útja elé gördültek?

A tövis-korona, mely nagy utódjának homlokát vérezé, a keresztfa, melyet a világ megváltójának a vére festett, nagy kérdőjellel lesz, mely tagadó válasz jelentőségével bír. De a történelem géniusának keze a kérdőjelet felkiáltó jellel változtatja. Ott van János apostol, Jézusnak legkedvesebb tanítványa, ki mielőtt a názárethi mesterhez csatlakozott, Keresztelő János lábainál ült. S valamint e nagy apostol, úgy Keresztelő János egyéb hívei közül is bizonyára sokan sereglettek össze annak a nagy vezérnek béke zászlója körül, kinek előharcosa volt a pusztai prédikátor. Megerősít ebben a feltevésben az a tény, hogy Ázsia egyes tartományaiban mai napig is fennáll egy keresztyén felekezet, melynek alapítói Keresztelő János követői voltak, mely felekezet «János tanítványai» név alatt híven megőrizte az Úr hírnökének emlékét.

Keresztelő János az üdvtörténet egén egyike azon csillagoknak, melyeknek fénye besugározza az égboltot, midőn ennek királynéja: a nap az ő ragyogó gyöngykoronájával elfordul tőlünk. Azon szoros kapocs, mely az ő munkásságát Urunk Megváltónk földi működéséhez köti, előkelő helyet biztosít emlékének a keresztyén hívek kegyeletes szívében. Ő «égő és világos szövétnek vala» (Ján. 5. 35.) útegyengetői munkásságáról így nyilatkozik maga Jézus.

Mi az Úr ádventjének «tündöklő hajnali csillag»-át üdvözöljük benne. Feljogosít erre az a valóban «tündöklő» minden igaz keresztyénnek mintaképpül szolgáló, tiszteletreméltó jellem, melynél fogva hősünk alakja annyira kimagaslik nem csak a köznapi emberek, de

azok sorából is, kiknek nevét a történelem nemtője a dicsőség fényével övezi körül.

Tapasztalati igazság az, hogy az utas szeme előtt, ha a magas hegytetőről letekint, melyre fáradva s izzadva felküzdötte magát, a lábai alatt elterülő völgyben minden a valóságnál kisebbnek látszik. Feje a felhőket éri, nem csoda, hogy magát közelebb érzi az éghez, mint a földhöz. Parányi törpe alakokká változnak tekintete előtt az emberek, keskeny kis szalaggá a hatalmas folyam, halavány felhővé a hullámozó tó, ködhomálylyá az óriási erdő.

A jellemnek próbaköve egyrészt a dicsőség magaslata: megtudja-e rajta vetni lábát a nélkül, hogy feje szédüljön? másrészt a nyomorúság posványa: bírja-e lelke tisztaságát megőrizni, hogy azt por és sár ne érje? Ezért fohászkodik Istenéhez a példabeszédek könyvében a bölcs (30. 8.) «szegénységet vagy gazdagságot ne adj nekem!» S a próbát kevesen állják meg: Az emberiség jeleseinek legnagyobb része csak addig tűnik fel előttünk tiszteletet parancsoló nagyságban, míg tőlünk távol vannak. Ha megismerkedünk velük, oszlik a dicsfény, melylyel képzeletünk lényüket körül sugározta. Előttünk áll a gyarló ember, ki sértő, gőgös lenézésével eltaszítja magától társait, a gyarló ember, ki midőn az ürömpoharat ajkaihoz emeli, kétségbeesve átkozza Istenét, megtagadja saját jobb érzetét.

Valódi nagyság mindig alázatossággal párosul. Mily nagy kísértet volt Keresztelő Jánosra nézve az a közfeltűnés, melyet szavattette ott a Jordán partján keltett! Dántól-Bersébáig, a pusztától a tengerig terjedt a szárnyra kelt hír: a rég megígért, a várvavárt Messiás megjelent! S a kikben kevésbé vérmes reményt ébresztett a nagy férfiúnak csodálatot s bámulatott gerjesztő fellépése, legalább prófétát látnak, a feltámadott Illés prófétát látják benne. Egy szavába kerül s térdre borul előtte az egész zsidóság; hozsánnákkal viszik a fővárosba, hogy ott elfoglalja Salamon király fényes trónját. De e szócska nem hangzik ajkairól. A jeruzsálemi főtanács, az a hatalmas testület, melyre minden közügyben, kivált vallási kérdésekben, a törvény őrizete volt bízva s mely — mint azt megváltónk történetéből tudjuk — élet és halál felett mondott ítéletet — ez a testület küldötteket meneszt a Jordán mellé, hogy magától Keresztelő Jánostól tudják meg: alapja van-e a közhiedelemnek, mely őt Isten rendkívüli megbízás teljesítésére küldött követének tartja? A papok s léviták csábító kérdésére: «Illés vagy-e te, próféta vagy-e?» — ő habozás nélkül, szeretetreméltó alázatosságban így felel: «nem vagyok sem Illés, sem próféta!» (Ján. 1. 19.)

S Jézussal szemben ez alázatosság az önmegtágadásig fokozódván, imádáshoz közelálló hódolatban jut kifejezésre. Nem csak őszintén bevallja, hogy míg ő «vízzel, addig Jézus Szentlélekkel és tűzzel keresztel» (Muk. 3. 16.,) hanem arra sem tartja magát méltónak, hogy az Úr «sarujának kötőjét megoldja» (Ján. 1. 27.) Írígység, féltékenység nélkül ismeri el Jézust «Isten bárányának, ki elveszi e világnak bűneit» (Ján. 1. 29.,) sőt rendreutasítás számban menő feleletet ad az ő tanítványainak, midőn ezek figyelmeztetik arra, hogy Jézus is «keresztel és sokan mennek hozzá» ekkép: «annak nevénekedni kell és nekem alászállanom kell.» (Ján. 3. 26. 30.)

De Keresztelő János önmegalázása soha sem fajúl el önlealázássá. Jellemében egyesül a valódi nagyság iránt való hódoló tisztelet a gyűlölethez közel álló haraggal, ha alávalósággal áll szemben. A szeretetreméltó alázatossággal bámulatra méltó bátorság, az önmegtágadó szeretettel csodálatos erkölcsi erő párosul. Saját nevén nevezi meg a bűnt, melyet kérlelhetetlenül ostoroz. Személyválogatás nélkül szórja átokvillámain a társadalom oszlopembereire, a képmutató farizeusokra s a lelkiismeretlen publikánusokra, kiktől útalattal fordultak el társaik. Dorgáló szava megrázkódtatja a szegénynek kunyhóját, megreszketteti a palota lakóját is.

S e bátor igazságszeretettel kivívta jobb érzésünk tiszteletét. De magára vonta a hatalmasok haragját is. Héródes, e ravasz, gonosz fejedelem, attól a pillanattól fogva lesz halálos ellenségévé, midőn az igazság e bátor hirdetője a világ szemeláttára fellebbenté a fátyolt, mely a fejedelmi udvar közmegütközést keltő bűnét takarta. Héródes saját törvényes nejét elbocsátva, testvérének nejével folytatott bűnös viszonyt. Keresztelő János ajkai megnyílnak, hangot ad a közmegebotránkozásnak — nevén nevezi a trónt beszennyező bűnt s — fogságba kerül.

Ott a börtön fojtó levegőjében, úgylátszik, kezd ingadozni. Kétségeskedik annak valóságában, mit prédikált, — abban: eljött-e valóban az, ki «eljövendő vala» (Mát. 11, 3.) Nincs mit csodálkozni rajta. Ő még az ószövetségi felfogás képviselője. Nem tud szabadúlni zsidó elfogultságától, attól az előítélettől, hogy a Messiás földi országnak lesz királya. Midőn értesül Jézus működéséről, ki tanít, szeretetet hirdet s szeretetet mível, kinek «nincs, fejét holott lehajtsa» (Mát. 8, 20.) «ki szelíd és alázatos szívű» (Mát. 11, 29.,) — kétségébred elborult lelkében: hátha mégsem «közelített el a mennyek országa, melynek eljövételét hirdette. Gyötrő, kínzó gondolat! Meghaljon azzal a tudattal, hogy csalódott, hogy csalódva ámította a világot! E kétségeskedés emberi gyarlóságáról tesz bizonyosságot. De

szép jellemvonás, hogy addig nem nyugszik, míg kétségeit el nem oszlatja. Tanítványait elküldi Jézushoz s ezek visszatérve, elmondják neki, «a melyeket láttak és hallottak» (Máté 11, 4.) Keresztelő János most nyugodtan, hivatása betöltése tudatában száll sírba. Héródes a leányának könnyelműen tett ígéretét beváltja. A bátor igazságghős véres fejét kéri gonosz anyja tanácsára a gonosz leány, jutalmul azért, mert az atyja születése napján rendezett udvari ünnepély alkalmával, tánczával gyönyörködtette a vendégeket. (Mát. 14, 6—10.)

T. hallgatóság! Éjjel ragyognak a csillagok. Nappal nem gondol reájok senki. Legfeljebb a csillagvizsgálók messzelátókkal vizsgálják pályafutásukat s kutatják a földtől való távolságukat. Az üdv egén is fénylettek csillagok, a meddig éji homály borúlt a földre. A mint az idők teljességében megjelent a sugárzó nap, a világ megváltója, Jézus Krisztus személyében, — ennek sugarai kiáradtak az egész világra s a csillagok fénye köztük a mi «ádventi, tündöklő hajnali csillagunk» is, elhalaványult. Megérdemli, hogy kegyelettel emlékezetét megújítsuk azon szent nap előestéjén, melyen a keresztyén világ hozsannákkal fogadja azt, «a ki jött az Úrnak nevében.»

Poszvék **SÁKTSÁG**

Karácsonyi dolgozó.

Elbeszélés.

Irta: Jókai Mór.

Földmíves, napszámos elhagyja munkáját! szent karácsony napján; kovács pörölyétől, szabó ollójától pihenést ad magának; gazda nem hajtja e napon munkára cselédjét; kereskedő bezárja boltját, hivatalnok szünetet tart országos dolgokban; eddénghelyi minden templomba, az Isten színe elé, imádkozni; számtalan ki miatt teljesíté, mire hívátva volt? földmíves, napszámos, kézműves, kereskedő és hivatalnok?

Ismertem egy embert Pest városában (mások ismertemle többet is ilyeket), a kinek nem volt karácsonya soha. Mintha nem született volna a Megváltó e napon; mint ha az ördög nem nyílt volna meg az égő földön, alászálltak abból az angyalok, halandókhöz zengedezve: «imé lássátok az utat a mennyországhoz!» Csalamérinek hitták az embert, nagy kereskedő volt, a mi anynyit jelent; hogy ő nem szokott boltban töltel némi kecskét, itcével eléiséget, hanem mindent (csak szekér- és hajószáma adott) és vett. Sokat eladott és sokat vett egész esztendőn át; hitelbej és kész-

pénzen: itt nyert, amott vesztett, sok dolga volt mind adósaival, mint hitelezőivel; s ezt a sok összebonyolódott állapotot mind felírta egy nagy könyvbe, a minőt minden kereskedő tart magának, mindenik lap egyik oldalára felírva a mível tartozik, a másokra, a mivel tartoznak neki mások. Az ilyen kereskedői könyv nagy szentség, olyat csak szilárd hitelű, nagy becsületű embernek adnak, keresztülhuzva minden lap hatóság zsinórával s megerősítve pecsétjével. és ebben nem szabad sem törlésnek, sem vakarásnak, nem hogy hamis írásnak lenni, mert az a kereskedő tanúbizonyossága, az a minek bizonyítékára ha megesküdött, az annyit ér, mintha két élő tanú szólna mellette.

Minden esztendőben készít minden rendes kereskedő. e könyv szerint saját tudomására egy összevetést, a miből megtudja: nyert-e, vesztett-e ez esztendőben? adóssága több-e, mint valódi birtoka? Ezt az összevetést hívják kereskedői mérlegnek, mintha egyik serpenyőjébe volna téve a készpénz, másikba az adósság, melyik nyomja le a másikat? a mi természetesen a kereskedők titka.

Ezt a mérleget szokta rendszeren karácsony ünnepein keresztül készíteni az a nagykereskedő, a kiről beszélek. Hja! az ilyen munkát nem lehet megtiltani; kapát, ásót, kalapácsot ki lehet paracsolni az emberek kezéből, de aki tollal dolgozik, ki kényszerítheti azt az ünnep tartására?

Ha néha mondák ismerősei: mért dolgozik karácsony napján? miért nem megy ő is templomba mint mások? rossz tréfával felelt nekik:

— Én nem szoktam koldulgatni sem embertől, sem Istentől. Saját eszemmel szerzem vagyonomat. Hát a pap nem dolgozik-e karácsony napján? ő akkor prédikál. Hát a harangozó nem ünnepnap dolgozik-e legtöbbit? Egyházi, orgonista mind ekkor robotol. Még sem szólja meg őket senki.

Ily gúnynyal szokta kifizetni embereit és tovább lapozott és írt, abban a nagy két oldalú könyvben. A közel templomból áthangoztak ablakain az ájtatos énekhangok. alig dolgozhatott miattok nyugodtan.

Mig az emberek áhitatos része énekelt és imádkozott, Csalaodahaza írt és írt a nagy pecsétés könyvbe, és azok a számok, a miket oda írt — hamis számok voltak.

Az a munka, mit ő karácsony ünnepén tett, rossz munka lett volna az év bármely napján; hamis bukásra készíté ő magát.

Becsületes családapák igaz keresménye, özvegyek és árvák kereserves pénze ment veszendőbe átkozott kezei között; hamis hitele-

zók, egyetértő gazcimboraik voltak előre elkészítve, a kik lefoglalák vagyoniát; hogy a később jövőnek semmi se jusson. A martalékon majd azután osztozzanak együtt.

Egy gazdag gyámleánya volt Csalavérinek, kinek minden pénze az ő kezére volt adva; ezt a leányt nőül kérte egy szegény, de becsületes szorgalmas ifju s a leány megszerette őt, neki adta kezét, épen most hirdetik ki esküvőjüket harmadszor a templomban.

Az árva gyermek öröksége is rendbe volt hozva szépen; egy fillér sem maradt abból; a kereskedő bevégezte karácsonynapi munkáját s aztán kinézett az ablakon s gúnyosan dörmögte magában, a mint látta a sok embert egyik templomból a másikba menni:

— Milyen boldogtalanok, hogy úgy sietnek a templomba.

. . . Másnap híre futamodott a városban, hogy a nagykereskedő Csalavéri megbukott több százezer forintig. Számptalan család jutott tönkre miatta. Nála veszett jámbor emberek pénzé, saját gyámleánya is koldussá lett általa!

Pedig Flórának, ez volt a leány neve, épen ma kellene esküdni vőlegényével, ki őt mint gazdag leányt kérte meg, mint koldusleánynyal van eljegyezve most.

De az ifju megmutatta, hogy igazán szerelemből és nem pénzért választja nőt; azt mondá a leánynak. midőn az minden vagyoniát elveszté:

— Most már te is szegény vagy, én is az, legalább jobban fogjuk szeretni egymást, s boldogabbak leszünk együtt. A jó Isten, meg az én két munkás kezem majd csak megsegít az életben.

És oltárhoz vezette őt, megesküdött vele s elvitte őt magához — szegény házába, — gazdag szerelmébe.

* * *

A csalárd kereskedő ellen nagy pert indítottak hitelezői, kemény büntetést kértek fejére, azt kívánták, hogy a törvény legyen iránta szigorú és büntesse őt gyalázatos fogsággal.

A bukottnak hajh sok pénzébe került, hogy e büntetést elhárítsa magáról, a hamis fillér magával vitte az igazat is; — és még sem sikerült magát megmentenie a gyalázattól. A bírák szigorúak voltak és igazságosak.

Szent karácsony napja újra; harangoznak minden toronyban, a hívek ünnepi öltözetekben siettek a templom felé; templomokban énekhang és orgona szólt, az utcákon gyermekek mutogatták egymásnak karácsonyi ajándékaikat, — vármegyeház rácsablaka előtt szuronyos fegyverrel jár alá s fel az őrtálló drabant, s az ablak vasrácsozatán keresztül a gonosz kereskedő néz ki az utcára csúfos

börtönéből, az ablak jégvirágain keresztül forró lehelletével kerek nyílást olvasztott magának, azon keresztül néz ki az utcára, s a mint látja az embereket a templomba sietni, sóhajtva szól magában:

Mily boldogok, hogy úgy mehetnek a templomba! Oda van már a becsület, oda a jó hír-név, a szabadság is egy időre: hat évet kell a börtönben kitöltenie. De azért még is van valami, a min örülni tud. Megvan a pénz. Az elcsalt, az elrabolt pénz kiadva gazdag kamatra, rábízva hűséges cimborákra, kik vele egy kézre játszta. Ha a fogság ideje letelik, ő ismét gazdag ember fog lenni, s a gazdagság megint becsület.

Történt azonban, mint akárhányszor történik a világban, hogy az ember saját vermébe esik belé, a börtönben ülő kereskedőt nem sokára ugyan azon csapások érték, miket ő szerze másoknak. Egyike azon cimboráknak, kik eldugott pénzeit kezelték, mindenestől megszökött az országból, több adósa megbukott, s ő ott veszté náluk titkolt összegeit; rablott, csalt kincsei így szétolvadtak, mint a hó. Most már igazzá vált a mit esküvel állított elébb, hogy pénze nincsen sehol, senkinél. Lőn neki az ő szavai szerint:

De még sem egészen. Mielőtt bukását kihirdette volna, összeváltott sok aranyat, több ezer forintot érőt, azt egy vas szekrénybe rejtette; egy sötét éjszakán kivitte magával hintóján a városligetbe. Ott hintóját hátrahagyva megkerülte a pávák szigetét, s a hol egy nagy szomorúfűz hajlik a tóba, ott e kiálló partoldalba elásta azt. Ez a pénz legalább megmaradt számára, mehet tán harmincezer forintra, ha uraságot nem ad is, de legalább meg lehet belőle élni.

Letelt a hat hosszú esztendő. Azóta Csalavéri bűnét, baját ellefelejtették, eljöhét már a világba, tán rá sem fognak ismerni. A börtönlég nagyon vénit. Talán a gyalázat még jobban.

Ismét karácsonyeste volt. Este későn kinyitották a fogoly előtt az ajtót, s mondák neki, hogy elmehet, idejét kitöltötte, ma van karácsony ünnepe. Ah miként örült a rab: nem a magasztos ünnepnek, hanem a rég óhajtott szabadságnak! hogy futott végig az utcákon, nem a templomba hálát adni az Istennek, kibékülni az önelkével; hanem egy rossz zsidáruhoz, ki boltját ez ünnepnapon is megszokta nyitni a vásárló előtt, s utolsó néhány garasán kapát vásárolt tőle. Hisz egy óra múlva aranyokkal fogja tömni zsebjeit. Aztán várta csak míg egészen besötétült, az emberek háza mentek. Minden háznál örömi és jó kedv van ilyenkor; barátai, sze-

rettei körében tölti mindenki az estét, egymást keresi az ember; a mezőkön nem barangol senki.

Szép nyugodtan végezheti munkáját az ember, ki karácsony éjszakáján elásott kincset siet felvenni. Meglelte a nagy gyászfűzet, könnyen ráakadt a helyre, mit megjegyze: a földbe vágott kapá éle megkondult a vasládában.

Ah, tehát itt van! sohajta könnyebbült szívvel és sietett azt kiemelni. Milyen nehéz volt! A szekrény zára rég berozsdásodott a föld alatt, úgy kellett tetejét a kapával felfeszíteni. A vas zár végre felpattan, az ember oda kapott kezével — és ime rossz kavics és kődarab volt, a mit kezébe markolt arany helyett.

Az ember örült dühvel kaparta ki két kezével a ládában levő kövecset, kábult esztelenségében azt gondolva, hogy a pénz felső része vált kővé, a mit a víz ért, alja most is arany; fenékiig kavics volt abban; rossz, haszontalan föld és nyirok.

A világ egyet fordult vele, tele markolta mindkét kezét azzal a kavicscsal és elkezdett futni vele, és futott, sokáig, a míg el nem esett valahol, ott fekvé maradt, ott találták meg másnap reggel azon járó falusiak félig megdermedve.

Bevitték őt a kórházba. Hosszas ápolás után testi eseseje lassanként visszatért, de lelke örökre háborult maradt.

A mint elbocsáták, rögtön elment a városligeti tóhoz, ott teli válogatta zsebjeit azokkal az apró lapos kövecskékkel, a mik úgy hasonlítanak a pénzhez s azután visszament a városba és eljárt házról házra, megkérdezve mindenütt, nem tartozik-e ő ennek meg amannak? Ha valaki pajkosságból ráhagyta a kérdést s azt mondta, hogy «tartozik», akkor ő azt válaszolta, hogy fizetni jött, és zsebébe nyult s előszedte a kavicsokat és fizetett velök, számlálgatva: «egyszáz kétszáz, — ezer forint, — tizezer, — százezer forint, a mennyit kértek tőle. Volt nála százas és ezres elég: — mind szép gömbölyű kavicsok!

Azt a pénzt, a mit ő elásott, tulajdon kocsisa vette fel onnan; ki azon éjjel, hogy őt a városligetbe vitte, kíváncsiságból utána löpözött s megleste, s azután a pénzt elvéve onnan, abból megtartott magának annyit, ami esztendei fizetetlen bére volt, kifizette ura nevében több cseléd társait, a többit felosztotta urának azon hitelezői között, akik éppen semmit sem kaptak, a jó Flóra is így jutott vissza vagyonának tizedrészéhez, ami jobban eset neki akkor, mintha korábban az egészét kapta volna meg. A becsületes kocsis még azt a gonosz büntetést is gondolta ki a család gazdjára számára, hogy a vasládát megtölté apró kavicscsal s úgy tevén vissza előbbi helyére.

Észtendők multak el ezután; a vén eszelős koldus multjáról, mindenki elfelejtkezett már, csak arról ismerték őt még, hogy eljárt a hol ennivalót látott vásárlani, és nem kért semmit ingyen; — fizetett mindig kövecscsel; oh gazdagon fizetett, marokkal adta és olvasatlanul. A szánakozó emberek hagyták őt azon hiténél, hogy megadta az árát annak, amit ők alamizsnakép adtak neki.

Csupán egy nap az esztendőben nem járt «vásárlani» — karácsony ünnepén. Ez nevezetes nap, mondá, akkor nem szabad adni és venni; ekkor csak alamizsnát szabad osztogatni.

És ő osztogatta az alnmizsnát a koldusoknak: szép sima kövecseket; egyet a fiuknak, kettőt az öregeknek: «ez az ezüst, ez az arany».

Este pedig olyan soká elbolyongott az utcákon és nézte, hogy robognak a hintók, hogy sietnek az emberek. Mindenkinek van valahová menni, csak ő neki nincsen.

Ilyenkor azután elszomorodott s kezdett emlékezni rá homályosan, hogy valaha ő neki is volt hová menni ezen a napon, volt csendes nyugalmas háza, meleg szobája, butorai; terített asztala: asztal körül vidám vendégei, mosolygó ifjú arcok . . .

Hm, mosolygó ifjú arcok! Hová lehettek azok mind? Olyan régen régen volt az, hogy senki sem tudná már megmondani.

Egy karácsonyeste valami föloszinti ház ablakából úgy ragyogtak ki a gyertyák az utcákra, két kis árva fiu úgy el tudott gyönyörködni abban, ami ott az ablakon volt kirakva mindenféle szép. A vén koldus oda ment hozzájuk, valjon mit néznek úgy?

A kis földszinti szobában fel volt állítva a karácsonyfa: gyermekek öröme, angyalok példája. Egy szép fenyőfa, mindegyik ágán apró ajándékok, bábok és cipőcskék, fakardok, falovak és cukor-angyalkák, miket jó fiuk, jó leányok számára szerető szülők kötöttek oda tarka szalagokkal, s minden kis faágra egy szál viaszgyertyát gyújtottak meg.

A karácsonyfát négy gyermek állta körül, az ötödiket az ifjú apa tartotta kezében, kinek vállára a szép ifjú hölgy támaskodott. A hatodik angyalfejecske az anya ágyából mosolygott elé, míg helyét a bölcsőben nagy cifra játékbáb foglalta el.

Milyen áldás van e házon. A gyermekek mind oly épek, a szülők oly vidámak; fény, gazdagság nincs házukban, de van jólét és megelégedés.

A vén koldus úgy elnézte mindezt az ablakon keresztül. — Emlékezett rá nagy mélán, hogy ezt a két arcot ismerte ő valaha, mikor azok nem voltak meg e hat apróbb másolatban. Volt egyszer

egy gazdag ember, annak volt egy gyámleánya; azt megcsalta, kifosztotta; szegény ember vette férjül; ilyenforma mese jutott eszébe Flóráé volt ez a boldog család.

Az ajándékokat megkapták a jó gyermek, mindenik ajándékban volt még valami rejtve is, egy-egy kis ezüstpénz, aminek a gyermekek úgy tudnak örülni; azt sem tudják még: mire való?

Ketten-hárman összesúgnak: mit tegyenek e sok pénzzel? Nyalánkságra minek adnák? Jó gyermek azt nem szereti, van enni otthon az elégig. Eltegyék és számlálgassák? Ez a zsugoriságra szoktat, s abból támad szivtelenség . . . Ott künn áll az ablak előtt koldusgyermek, kettőcske is; azoknak nincs karácsonyfájok, tán fájok fűteni sincsen, tán szobájok sincs, hol fűtsenek; adjuk nekik ez ezüst pénzdarabkákat.

Engedelmet kérnek reá; apa, anya örömkönnyel adja azt meg; két legnagyobb gyermek kimegy pénzt osztani koldusgyermecskéknek.

Mikor mindent odaadtak már nekik, akkor veszik észre, hogy rongyos koldusember ott ül a szegletkövön az előtt s néz bánatos szemekkel reájok.

Visszamennek szülőikhez és kezdenek könyörögni: «odakünn ül koldusember, úgy fázik, úgy éhezik hadd hívjuk be, hadd egyék, hadd melegedjék itt benn; úgy is nekem sok az étel; Károlyka sem akart enni, Jolánka, Piroska, mind ad a magáéból enni neki; jóllakhatik vele».

A szülők megengedik, hogy bevezessék a koldust a gyermekek.

Jön az tántorogva a szobába, mindkét kezén egyik gyermek fogja. Nem tud szólni, csak maga elé bámul. Leültetik a jó meleg kályha mellé, adnak elé ételt, italt s körülülük gyönyörködve: milyen jól esik az neki.

A két szülő borzalommal tekint ez arcvonásokra; a borzalom szánakodássá válik, a mint ráismernek lassan . . . a sziv elfacsarodik keblökben e látványra.

Midőn jól evett és ivott az ember, oda mennek hozzá, megfogják kezeit s nyájas, vigasztaló szóval mondják neki, hogy innen már most ne is menjen tovább; a hol ennyien elférnek, még egy ember számára is lesz elég hely. Maradjon itt, a míg csak él.

Az ember rebegeve hagyja rá, hogy ott marad náluk, a míg él.

A férj előszedi ruháit s felöltözteti őt ócska rongyai helyett saját meleg köntösébe, a gyermekek vánkost, párnát hordanak össze számára; a hol annyian alusznak, könnyű ott még egyre ágyat készíteni; a szomorú ember nem megy már most odább.

De az még szomorúbb leszen. Arcán a sűrű könnyek hullanak végig. Most már emlékszik jól mindenre: anyyi ember ellen vétett; de senkinek sem anyyit, mint ő nekik.

Megrábotta gyámleányát, épen menyegzője napján, épen szent Karácsony napján; és íme újra itt van szent Karácsony napja, s a megróttott család ászalt terít, ágyat vet a koldus számára.

Itt maradok, itt maradok, rebegé előttök, csak előbb kimegyek megnézni az égen! feljött e már a csillag, a kit én keresek?

Azzal kiment: csillagot nem talált az égen; hanem talált egy száraz akácfa a kertben, arra felakasztotta magát . . . szent Karácsony napján!

Isten legyen irgalmas szegény nyomorult lelkének!

A Karácsony.

Vig Karácsony a keresztyén világ egyik legkedvesebb ünnepe.

De jelentőségre nézve is első a többiek között. Hiszen e napon tölt be a próféták, minden jövendölése; e napon látta megvalósulni a világ, hogy valóban „*úgy szerette Isten a világot, hogy érte adta egyszülött Fiát, hogy senki valaki hiszen ő benne, el ne veszzen, hanem örök életet vegyen.*“ (János 3, 16.)

Hogy is ne volna vig az a Karácsony, mikor e napon angyalajak hirdette az örömdetes hírt, azoknak az egyszerű betlehemi pásztoroknak: „*Ne féljete, mert íme hirdeték néktek nagy örömet, mely az egész földnek öröme leszen: meri ma született nektek a Megtartó, ki az Úr Krisztus, a Dávid városában.*“ (Lukács 2, 11.)

S e hír valóban öröme lett az egész világnak. Sokszor hallottuk s mégis mindig új. Megszokhattuk s mégis amaz első Karácsony óta mindig és mindenütt, a világnak minden legkisebb zúgában, a liol csak viszhangra talál az angyali szózat, ünnepe a szív, öröme a lélek, örömben ég az arc, hálát zeng a nyelv: „Krisztus urimkúak, áldott születésén!“

De az Úrnak születése napját nem ünnepeleltek mindig akkor, a mikor mi, nem is mindig úgy, a mint az ma szokás. Hadd mondjak el erről egyet más, a mint én azt porlepett könyvekben találtam. Mások másként is beszélnek, de mi most csak enuél maradjunk:

A Szentírásban nem találjuk feljegyezve az Úr születésének napját. Nem csoda, ha elfeledték, hiszen Dénes barát, a ki a keresztyén naptárt megcsinálta, még az Úr születésének az esztendejét is elvétette. A születés napját még bajosabb volt hát kitudni, mint az esztendejét. De csak természetes, hogy keleten is, nyugaton is megindult a számíthatás. A keleti egyház aztán arra az eredményre jutott hogy az Úr január 6-án s a nyugati meg arra hogy december 25-én született a világ Megváltója. Nem lesz minden tanúlság nélkül való, ha beletekintünk egy kissé ennek a számításnak a mesterségébe.

Mind két helyen, keleten úgy, mint nyugaton vallásos alapon igyekeztek a kérdést megoldani. A keleti egyház Pál apostol tanításának, de meg a keresztyének legjobb meggyőződésének megfelelőleg egy percig sem tévesztették szem elől, hogy az új testamentom az ónak teljessége; amabban ez sokkal tökéletesebb módon megisméltődött. Az első Ádám az emberiség első zsengeje, a kinek megfelel a második Ádám, a Krisztus (Róma 5.), a ki szintén egy új emberiségnek, az Úr szíve szerint való emberiségnek első zsengeje. Új teremtést kezd mindegyik, de míg amaz a mulandó, ez az örökkévaló élet új világát kezdte meg. Az első Ádámiban mindnyájan vétkeztünk, a másodikban mindnyájan megváltattunk a bűnnek átkától és terhétől. S a mint ez első Ádámiban megkezdett élet a hatodik napon kezdődött, úgy a második Ádámiban való új élet is a szombatra, a hetedik napra való előkészület napján, a 6-ik napon, pénteken kezdődött, ott az Úrnak szent keresztyénjénél.

A Krisztus halálának napja tehát világos volt. De ezzel világos lett az ő születése napja is. Minden emberi dolog a 6-ik napon lett; az Ígének emberré létele is szükségkép a 6-ik napra esett. A században még minden keleti naptárban csakugyan pénteki napra volt téve az Úr halálának s születésének napja egyaránt.

De tovább mentek. Az Ádám a világ első esztendejének 6-ik napján látta meg a teremtett szép világot. A második Ádám, a Krisztus is ekkor lépett a földi létbe. Ezért is a keleti egyházban a Krisztusnak, mint Ígének megjelenése napját mindig az esztendő hatodik napján ünnepelték meg. Ezért ennek a napnak neve ma is a megjelenés görög szavával: epifánia.

A nyugati egyház egészen más alapon számította ki az Úr születése napját.

Már Jézus is az ő testét az Úr templomának nevezte, melyet elrontsanak bár, harmadnapon fel fog építeni. (Máté 26, 61. János 2, 19.) Ő maga az a szegletkő, melyet maga az Úr tett le, mit a balgatag építők megvetettek. (Máté 21, 42.)

Aggeus prófétánál 2, 18-ban azt olvassuk, hogy a babyloniai fogságból visszatért zsidók új templomának alapkövét Jézus egyik őse Zerubabel a 9-ik hónap 24. napján tette le. A Makkabeusok is u. e. napon szentelték fel a megszenteltségtelenített templomot, ezért ennek a napnak a neve: megszentelés napja. E napon az egész zsidóság ünnepelt. A templomban meggyújtották a két nagy karos gyertyatartót. Azonkívül minden zsidó házban álló 8 napon át minden este kivilágították a lakást és ünnepeltek, vígadtak, ajándékkal kedveskedtek egymásnak.

Csak természetes, hogy a mikor az emberiség üdvének igazi templomának alapkövét a Krisztusban az Isten letette, a mikor megszentelte azt a megszenteltségtelenített emberi testet azal, hogy az ő egyszülöttét elküldötte, hogy lakozzék e világban testben: nem lehetett máskor, mint a régi templom ünnepén: a 9-ik hónap 24-én. Ez pedig a római számítás szerint éppen decemberre esett, mert a zsidó áprilisban kezdte az új esztendő. Aztán ami a zsidónál naplemente után történik, az már a következő napba számít, mert az ő napja a csillag feljöttétől másnap este a csillag feljöttéig tart. Ezért ha Jézus éjjel született, az már a mi számításunk szerint 25-re esett, míg a zsidó szerint csak 24-re. Így történt, hogy a nyugati egyházban az Úr születése napját december 25-én ülték meg.

De hogy mikor kezdték ezt a napot ünnepelni, nem tudjuk bizonyosan. Az tény, hogy nagyon sokára csatlakozott ez az első ünnep harmadiknak a két ősrégi ünnephez: a húsvét-hoz, meg a pünkösdhöz. Úglátszik, hogy csak mintegy 300 évvel Krisztus után ünnepelték először a Karácsonyt. Nem csoda, hiszen a fő dolog volt az Úr halálában adott váltság és isteni kegyelem.

Hanem úgy 370-től kezdve már a keleti egyház is elfogadta a nyugati egyház szokását. Volt rá oka. Úgy történt a dolog, hogy Origenes egyházatya, meg több más tudós theologus is azt vitatta, hogy január 6-ika nem a születésnek, hanem a keresztelésnek ünnepe, mert akkor lett nyilvánvaló (epifania) az Úrnak messiási tiszte, a mikor az Úr az ő szentlelkét küldötte az ő egyszülött Fiára. Így aztán keleten tulaj-

donkép nem volt többé születésnap. Erre aztán Aranyszájú szent János ajánlatára az egész keleti egyház elfogadta a nyugati szokást és december 25-én kezdte ünnepelni az Úr születése napját, míg január 6-át a keresztelésnek, a messiássá való felavatásnak emlékére szentelte. Ezt az ünnepet meg viszont a nyugatiak fogadták el.

De van más magyarázata is a Karácsony megünneplésének. A legtöbb tudós szerint a nap ünnepeinek a napját azért választották, hogy megszenteljék azt a pogány szokást az üdvösség napjának s az igazi világosságnak és életnek kútfeje a Krisztus megjelenésére való emlékezéssel. Deczember 25-ét, mint legrövidebb napot különösen víg mulatozással ülték meg a pogányok. Ekkor képeket, babákat, kalácsokat stb. osztogattak kiváltkép a gyerekeknek. Ezt a pogány szokást szentelték volna meg az Ur születésének e napon való ünneplésével.

Igy van-e a dolog, vagy amúgy, ki tudná megmondani. Annyi bizonyos, hogy még ha így igazabb is, amúgy szebb és vallásosabb.

A Karácsony ünnepéhez tartozik az előkészületet jelző advent, mint az Ur eljövetelének (= advent) várása. Hogy épen 4 advent van, az a világ Krisztus megjelenése előtt átélt 4000 esztendejének a számát akarja jelenteni.

A Karácsony befejezése a 26—28. napok, mint István vértanú és János apostolnak, valamint a bethlehemi gyermekek leöletésének emlékezetére.

Magának a Karácsonynak megünneplése az 5-ik századtól kezdve határozottabb formákat vesz. Különösen a bethlehemi jászolt szerették felállítani az egyes templomokban. A házakban pedig felállították a különösen german szokáson alapuló feldíszített és kivilágított fenyőfákat, mint a melyek örökké zöldek, tehát mintegy az elveszett paradicsom életfáját ábrázolják. Sok más szokás is jött divatba, de ezekről majd más alkalommal szólunk.

Az Ur születésének emlékünnepén örvendjünk és vígadjunk, a mi megtartó Istenünknek s zengjünk örömmel az érkező elé: *Áldott, a ki jön az Úrnak nevében!*

RAFFAY SÁNDOR.

A tudós király, (Flórian után franciából)

Oly nagy tudóst nem egyhamar pipál
Ember fia, mint volt Alfonz király!
A közügyeket reménytelen ünta,
Egyre csak a csillagokat bújta,
Doktor Pizskáforral minden este
Az ég csodás titkait kileste.

De azalatt
Ide alatt
Felbonlott a rend, tótágast állott,
Mert fizetést egy lélek se látott,
Sok kellett a tömérdek műszerre,
S nem volt aki felszólalni merné.

Már pediglen
Csak úgy ingyen
Nem foroghat, olaj kell a gépnek:
Lopták, nyúlták hát a szegény népet.
Udvarnagyi sergétől környezve,
Csak megszólal a király egy este.
«Hú feleim! örüljetek velem!
Halhatatlan lesz immár a nevem!
Egy új messzelátóm érkezett ma,
Mely minden eddigit meghaladva
Pár méterről mutatja a holdat;

Még mielőtt ránk virađ a holdnap,
Földünk égi pályatársán ott fent.
Higgyétek el meglátom az embert!
Semmi kétség! szölt az udvari had,
A nagy siker, felség, ki nemlmarad!
És újjongnak már előre néki.
De a király mindnyájokat kéri:
Hadd sétáljon ki most egymagába
Elmélkedni, míg dologhoz látna!
Megy, ándalog mélyen elmerülve;
Hát egy paraszt melléje kerülve
Sapkát emel aláztos arccal
S a királytól alamizsnát sarkal:
«A könyörülő Isten nevébe!»
De a nagyúr csak nem veszi észre:
«Meglátom hát a holdban az embert!»
S elmerülve újra csak tovább ment,
De a szegény türelme megszakad,
A királynak gallérijába ragad
S szól: «Az Isten téged nem az égbe»,
Itt ültetett a királyi székbe;
Nincs keresni valót a holdba' fent,
Itt lenn lásd még az éhező embert!»

ALBERT JÓZSEF.

Azokról, a kik megterheltek.

A szeretetnk sokféle fajtája között legtöbb áldást hoz a segítő szeretet. Nem áll az utak feleire, hogy egész világ dícséretéért versenyezzen, de nem tudja tudja hal keze, hogy mit ad a jobb; nem csak azért ad, hogy ezt a kötelességét is le-
rójja, hanem megvizsgálja, hol van a legnagyobb szükség se-
gítségre.

Mainapság a kenyérért keserű harc folyik. Nem hűdsere-
gek, de vagyonok harcolnak egymással. A milliomosok folytat-
ják a küzdelmet egymással s e háborúban legénységük: a
munkás nép. És a mint háborús időkben keserű a közkatona
sorsa, mert őt küldik előre a tűzbe, úgy a tőkék háborújában
is sokat szenved a munkás.

A gyárak versenye túlerölteti az emberi erőt és a szegé-
nyebb néposztály, mely a gyárakban dolgozni kénytelen, elsat-

nyúl, elcsenevészik. A beteg szüléket vézna, szegényvérű gyermekek veszik körül és szűk lakásban, egészségtelen városi levegőben lassankint elpusztúl testileg, elpusztúl erkölcsileg az egész család.

Ha a munkások tiszta, kellemes lakást szerezhetnének csekély pénzükön, akkor örömmel térnének a munka után otthonukba s az egészséges levegőn felvirúlt család felvidítaná a munkában megfáradt apát s nemcsak testileg, de lelkileg is pihenne otthonában. Családjának boldogsága kibékítené mostoha helyzetével.

Ezek a gondolatok jártak a fejemben, mikor nemrégiben meglátogattam egy munkás-telepet. Huszonnégy család lakik itt együtt tiszta, egészséges, világos lakásokban. Mindegyiknek egy szobája és egy konyhája van. A folyosók, feljárók, udvarok mind példásan tiszták; nem azért, mintha a lakókat erre valami nagyon kényszerítenék, de mert ez így esik jól nekik és mert mindenikük örül, hogy a telepre bejuthatott lakónak, azért meg is becsüli magát.

A házak körül kertek terülnek el. Minden lakáshoz körülbelül száz négyzet méter kert jár. Ezt a területet a munkások ki is használják. A mi konyhára valót ekkora darab föld egy esztendő alatt csak megteremhet, azt kiszerezik belőle. Minden kis kert végében egy-egy lugas áll, a mit a lakók maguk építettek oda.

A míg nyári időben itt künn a kertben üdülnek fel, addig a rossz idő beálltával az olvasó teremben találnak szórakozást. Könyvtáruk meghaladja az ezer kötetet s minden családnak róla külön könyvjegyzéke van. Itt az olvasó teremben tartják ünnepeiket. Itt volt hosszabb időn át az a magyar nyelvi tanfolyam is, melyet e munkástelepen a pozsonyi theologiai akadémia tanári kara tartott fent.

Az épületek kiegészítő részét képezi a gyógyszerházzal ellátott betegszoba és a jól berendezett fürdőszoba.

Ezenek az üdvös intézménynek meg is van a maga jó hatása. Kimutatást vezetnek arról, hogy hányan betegednek meg a telepen s ebből az tűnik ki, hogy minél tovább lakik valamely család itt, annál ritkábban fordul elő nála a betegség.

Ezt a munkás-telepet törökkanizsai Schulpe György építette Pozsonyban s igazán nagy jót tett vele. Ő különben évek óta szívén viseli a munkások érdekeit és sorsuk javítására több életre való javaslatot is nyújtott be a kormányhoz.

Mert itt csak huszonnégy család találta fel nyájas otthonát. Hány ezer keresi hasztalan? Bizony nagy bírodalma van itt a segítő szeretetnek.

HAMVAS JÓZSEF.

Jó itt lakni.

Itt van a te oltárod, seregeknek Ura! Itt öntöztetik meg a szív mennyei vígasztalással s itattatik gyönyörűséggel, mint egy folyóvízzel. Itt ízelem előre az örök élet örömét. Távozzál el tőlem, világ, a menyország lakik én nálam. Ugyan hol? Az én szívemben. Az az igazi menyország, ha az Isten én bennem vagyok s én Istenben nyugszom. E világon szorongatás a sorsom; lelkem, mint a megriasztott s fészkeről elrezzent madár, mely fiait elvesztette, félelemmel és gonddal él, nem tudja, hova forduljon. A világ magamra árvául hagy, mintha nem ismerne engem. Hová forduljak? Az én óhajvásom sebes szárnyaira vesz s meg nem nyugszom, míg az Úrnak oltárához nem érkezem, ott találok azután nyugodalmat. Oly bátran nyugszom az én szerelmes Jézusomban, mint a madár fészkeben. *Én bennem békességtek vagyok.* (Ján. 16. 33. v.) Ő nem taszít el magától, inkább magához édesget. *Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik megfáradtatok és megterhellettetek és én megnyugosztlak titeket; én bennem nyugodalmat találtok a ti lelkeiteknek.* (Máté 11., 28. v.) Noe galambja sehol nem talált nyugodalmat, hanem csak a bárkában. Ha én a Krisztuson kívül vagyok, a világ, családtságainak özönvize miatt sehol meg nem nyughatom. El — kiszállhatok, — csak megint visszatérek az én barátságos bárkámra. Rám támadhat a világ, nem félek tőle. Ki ragad ki engem Jézusom sebeiből? Tajtékzó hullám hánykolódjék, — nem ér el a nyugalmas révig, hol az én hajócskám horgonyt vetett. Megszomorít a világ? — nem hágy az én Jézusom vígasztalás nélkül. Az örömeinek kifogyhatatlan kútfeje vagyok bennem. *Az én testem és lelkem örvendez az élő Istenben.* (84. Zsolt. 3. v.) Nagyobb a Jézusadta öröm a világokozta szomorúságnál. Ha a világ könnyet fakaszt szememből, eltörli az én Üdvözítöm. Ha üldöz és kerget engemet, csak Jézusomhoz kerget. Ha nyugodalomra szomjúhozol lelkem, ne egyebütt, csak a te Istenedben keresd. Mindent megtalálsz benne, a mi után óhajtozol, miért fordúlnál máshoz,

tiszta vízű forrás helyett zavaros pocsolyához? Csak naponta egy órát tölts a te Isteneddel s ez egy órának gyönyörúsége elnyeli az egész napnak keserűségét. Napról-napra magadban érzed a mennyországot és vele minden bánatodat megédesítheted. Az én szívem az Úrnak hajléka, be-betér hozzám és megjelenti nékem az ő véghetetlen jóságát, örökkévaló kegyelmét. *Mely gyönyörűek a te hajlékidseregeknek Ura! Az én lelkem az Úrnak tornáciban kí-vánkozik és óhajtozik.*

Jó itt lakni én szívem, itt ütöm fel az én sátoromat.

SZ. F. J.

Dicséret zeng neked . . .

Dicséret zeng neked,
 Világnak áldoff Atyja!
 Csuda szerelmedet
 Itt menny reánk ragyogja.
 Az élet ösvényen.
 Te vagy szövétnekünk,
 Üdvünk felé vezetsz
 Mi édes Istenünk.
 Blántáld, Mindenható
 Szívünkbe szent igédet
 S feremjen életünk
 Gazdag gyümölcsöt néked.
 Itt föld határaig
 Terjeszd országodat,
 S ha hívsz, az égbe föl
 Vezessen szent Fiad!

(Németből).

Kovács Sándor.

Az egyházi élet köréből.

Olvasóinkhoz. Az év utolja itt van s vele a számadás ideje. Jóra való keresztyén ember minden este számot vet magával, mielőtt csendes ágyát felkeresné, — nem élt-e hiában? Az igazság ösvényén járt-e vagy rossz útra tévelyedett? Áldják-e tetteit vagy szomorúság, jajszó kél nyomában? Ha lelke vádolni találná, szentül fölteszi magában, hogy ezentúl megjavul; ha meglegedés ütött tanyát szívében, — annál erősebb szándékkal és hittel indul másnapi munkájára.

Mi is számot vetünk magunkkal az esztendő leáldozásakor s érezzük, hogy nem éltünk, nem fáradtunk hiában. Arcunk győző veritéke jó földet porhanyított meg, nem sívár homokra, kemény kősziklára hullott. A mit elértünk fáradságunk árán, — Istené érte a hála és dicsőség! A mi jót műveltünk, nem a mi gyarlóságunk mívelte, hanem az ő kegyelme s mindenható karja cselekedte. Az úrtól legyen a mi segítségünk az után is! Előkelő írók, a magyar egyházi irodalom legfényesebb nevei gyülekeztek össze a *Jó Pásztor* körül, hogy egészséges, Istennek tetsző lelki eledellel táplálják az éhező népet. Hisszük is, hogy áldás lesz munkájukon s az elvetett mag harmincz, hatvan és százannyit terem a folyékony szívekben!

Nehéz munkát vállaltunk magunkra. Bizony nem gyerek játék a konkolyozás. Jó szem, biztos és óvatos kéz kell hozzá. Az Urnak vetésében itt is, ott is felburjánzik a világi bölcsesség konkolya, az álkeresztyénség vadóca, a földiek szeretetének tolakodó, szemérmetlen cigányzabja. A mi mennyei Atyánk segedelmével ezen lelki vetés, az ő országa tisztításán igyekezőnk sok érdemes atyánkfiaival együtt. El kell választanunk a tiszta szembuzát az ocsutól és rostaajtától s a keresztyén embert tanítgatjuk rá, hogyan ismerje föl igaz barátait, a kik Krisztust prédikálják s hogy forduljon el a hamis prófétáktól, akiknek ajka merő csepegtetett méz, de szíve merő haszonlesés és gyűlölet. Felkérjük olvasóinkat, hogy a Jó Pásztor, a keresztyén népnek ez igaz lelkü barátját minél nagyobb körben terjeszszék el, hogy nyája mindinkább gyarapodjék. Aki egy maga nem győzi,

beszéljen össze a szomszédjával. Kettőnek könnyebben esik a fizetés. Az volna szép, ha minden előfizetők még egy másik előfizetőt szerzene. Iskolák, olvasó körök könnyebben előteremtik a két koronát.

A *Jó Pásztor* a legolcsóbb keresztyén újság, a szegény, keze munkájából élő napszámos ember is megszerezheti. A jövő számmal már a harmadik évfolyam kezdődik. Januárban fogjuk szétküldeni a múlt esztendei folyam címlapját és tartalomjegyzékét. Ebből ki-ki megláthatja, mennyi sok szép olvasni való van a Jó Pásztorban. Nem olyan újság ez, a mit az ember egyszer elolvas és azután szalonnát takar bele, hanem méltó föltenni a mestergerendára, az öreg Biblia s énekeskönyv mellé, hogy még az unokák is olvashassák. Hiszen Isten ígéje van benne, az pedig mindig új marad, soha meg nem avúl, ha ég-föld elmúlik is, ha az emberek megavúlnak is.

A ki a Jó Pásztor füzetait hónapról-hónapra összegyűjtötte, gondosan elrakosgatta — most beköthetheti s egy szép könyv válik belőle, a mit akárki fiának megmutathat. Ha vagy 25 ember jelentkezne, szép táblát is csináltat a kiadóhivatal hozzáillő árért. Mutatványszámot ízelítőül szívesen küld a Balassagyarmati Könyvnyomda Részvény-Társaság.

A Jó Pásztor ára egész évre 2 korona, félévre 1 korona 20 fillér. Hét előfizető után tiszteletpéldány jár a gyűjtőnek.

Békesség a földön! A karácsonyi angyali szózat az idén is nagyon időszerű. Két-három helyen is foly az öldöklő, emberirtó háború. Messze, nagyon messze tőlünk, de a távoli vihar villámai ide látszanak. Én jó Istenem! és miért támadt ez a háború? A hatalmasok kezdték a gyenge ellen, hogy elvegyék azt a keveset, a miye van. A gazdag Acháb és Iezábel királyné megirigyelték a szegény Nábóth egyetlen kis szőlőcskéjét s csellel, erőszakkal foglaltatja tőle. Hisszük azonban, hogy a jó Isten most is támaszt egy bátor Illést, a ki a hatalmast megleckézteti, egy Jéhnt, a ki a bűnöst Iezreel falainál megbünteti. Nábóth a hazájáért küzdő szegény búr nép, Acháb a foglaló angol hatalmasság. A búrok békét akarnak, ősz vallásos elnökök, Krüger Európát járja s azt követeli, hogy pártatlan bíróság vizsgálja meg, kinek van igaza. De a hatalmasabb fél nem áll rá, nem az igazságot keresi, hanem hódítani akar. Szo-

morú dolog, hogy karácsonyt, a béke és szeretet ünnepét fegyverzörej és csatazaj közt ülik meg a hajléktalan, földönfutó családok. A közeledő szent karácsonyi ünnepeken gondoljunk az ártatlanul szenvedőkre s imádkozzunk áhítattal az Úr országának eljöveteleért.

Protestáns Esték. A pozsonyi protestáns esték példájára más városokban is megkezdődtek a protestáns esték, a tanulságos és építő felolvasások. Nagyon helyeseljük. Bárcsak minden egyes gyülekezetben akadnának buzgó, erős férfiak, a kik a népet oktátnák, minden dolgában tájékoztatnák, hogy senki hamis prófétája el ne ámíthassa. Mert sok kísértés környékezi az embert, ha nem óvakodik, könnyen tőrbe esik.

Jó könyvek. *Szablocska Mihály* költőnk ismét kiadott egy kötet szép költeményt *Szabad órák* címen. Szabolcska, a kit a Jó Pásztor közönsége büszkén vall a magáénak, nem szorul a mi ajánlásunkra. Ez a kötete is tele van szebbnél-szebb költeményekkel; sok köztük a vallásos tartalmu, mely igazán a hit szárnyain emelkedik az ég felé. Csak azt óhajtjuk, minél tovább tartsa meg őt Isten kegyelme szent igéjének szolgálatában. — *Dr. Masznyik Endre Pál levelei* című több kötetes nagy munkája január havában befejeződik. Akkor küldik szét az utolsó füzeteket az előfizetőknek. Ez a nagy munka Pál apostol leveleinek új, tősgyökeres magyaros fordítását és magyarázatát foglalja magában s a magyar irodalomban nem jelent meg eddig hozzá hasonló munka. Első kötete Pál apostol életét beszéli el, melyet az is épüléssel olvashat s gyönyörködhetik benne, a ki nem készül lekipásztorságra. Kit ne érdekelne a nagy apostol pályafutása, megtérése? Alkalmas karácsonyi ajándék. — Az erdélyi ev. ref. egyházi értekezlet évkönyve gazdag tartalommal jelent meg. Érdeemes nemcsak az olvasásra, hanem a tanulmányozásra is. Az első jelenség, a mi kedvesen lepett meg bennünket, hogy erdélyi testvéreinknél egyháziak és világiak vállvetve, versenyt dolgoznak Isten országának építésén. Hiszen valamennyien papok vagyunk. Az ugynevezett belső missiót csak a gyülekezeti élet keretében engedí meg s a mindenáron való egyletalakításnak nem barátja. Nagyon tanulságos, érdekes könyv.

Az állatok világa. A jó Isten sok mindenféle állatot teremtett a földre, hogy az ő nagyságát kijelentse s velők is, életökben mindenhatóságát, kegyelmét hirdesse széles e világnak. A levegő, a tenger és folyók, a pusztaság, az erdők és sziklák mind be vannak népesítve állatokkal. Ha egy csepp vizet nagyítóval vizsgálunk, — temérdek apró mozgó pont tűnik szemünk elé, — mind megannyi apró állatocska, a mely él s épúgy tárgya az isteni gondviselésnek, mind az ember maga. Mindeneket táplál s betölt az Úr az ő jóvoltával! Az állatok gazdag világát ismerteti az a mű, mely most jelenik meg Budapesten, a Légrády-testvérek kiadásában. Szép képek, magyarázó leírások teszik érdekessé. A ki olvassa megtudja belőle, hogyan élnek, táplálkoznak az állatok. De meg tud mást is. Azt, hogy mennyi hálával tartozik Istennek, a miért az oktalan állatok sorából kiemelte s szeretetébe fogadta. Melegen ajánljuk olvasóinknak, kivált iskolai könyvtáraknak. A 200 füzetre, vagyis tíz kötetre terjedő mű, Brehm Alfréd *«Tierleben»* című korszaos nagy művének magyar kiadása. Ezt a művet, a mely Németországon kívül is óriási feltűnést keltett, a magyar kiadó cég nem egyszerű magyar fordításban adja a közönségnek. A magyaros átültetés eszközlője a tudomány mai színvonalához s a hazai viszonyokhoz alkalmazták, ami azt jelenti, hogy a most megindult magyar kiadás a Brehm-féle mű összes eddig megjelent kiadásoknál értékesebb lesz, mert az évek folyama alatt az eredeti munka némely része elavult. Az újabb megfigyelésekkel s a hazai adatok felhasználásával bővített magyar Brehm olyan jeles mű lesz, a melyhez hasonló egy művelt nemzet nyelvén sem jelent meg. Ez a vállalat mind arányaira, mind eszközeire nézve a legnagyobb természettudományi mű, a mely magyar kiadásban napvilágot látott. Illusztrálja ezt nemcsak az, hogy tíz vaskos kötetből fog állani, de az is, hogy a rendkívül becses szöveget 1800 művészi kép magyarázza, hogy 80 fekete nyomatú műlap és 100 színes nyomatú mómelléklet járul hozzá. A mű címe: *«Az állatok világa.»* Szerkesztője Méhely Lajos, a magyar tudományos akadémia és több külföldi tudományos társulat levelező tagja. Munkatársai Chernel István, Csiki Ernő, Kohaut Rezső és dr. Rátz István, a kik a szakirodalom legkiválóbb művelői. Hogy *«Az állatok világa»* mennyire fölkelte magára iránt a figyelmet s hogy azt mily értékesnek tartják, az is bizonyítja, hogy Wlassics Gyula és Darányi Ignác miniszterek a művet körrendeletben ajánlották. A megjelent füzetekben a majmokról van szó. A majomvilág rendkívül érdekes leírása van benne, oly élénken és oly színesen, hogy a laikusnak is gyönyörűségére szolgál. Ez a hét füzet hű képét adja az egész munkának és mindenkit meggyőzhet arról, hogy nem csak tanulságos, de érdekes mű lesz, mert hát *«Az állatok világa»* a legjobb példa arra, hogy a tudományt mint lehet népszerűsíteni. A magyar Brehm kétféle kiadásban fog az olvasó közönség elé kerülni, u. m. bekötött és füzetes kiadásban. A bekötött kiadás első kötete 1901. január hó folyamán fog meg-

jelenni. Ezentúl minden további félév egy-egy újabb kötetet fog a könyvpiacra hozni, s így öt év lefolyása alatt a 10 kötetből álló mű teljesen be lesz fejezve. Minden kötet 18 koronába fog kerülni, az egész 10 kötet ára tehát díszes félbőr-kötésben 180 korona. Az egész mű 200 füzetből fog állani, melyeknek ára 80 fillér lesz; a díszes bekötési tábla 3 koronáért lesz kapható. A bekötés háta finom chagrinbőrből készül, gazdag aranyozással; a bekötés táblája tartós vászonból való, nagy súlyt vetnek az ízlésre, szépségre és tartósságra. Az első füzetek már ez év október havában kerültek a könyvpiacra és azóta havonta 3—4 füzet jelenik meg. A füzetes kiadás semmi esetre sem fog több mint 200 füzetre terjedni. Mutatványfüzetet és tájékoztatót a kiadóhivatal ingyen és bérmentesen küld

Nyilatkozat. A «Magyar Szó» a Luther-Társaságról egy hírt közölt, mely szerint az evang. theol. akadémia tanári kara ajánlotta a Jó Pásztornak és Ev. Családi Lapnak egybeolvasztását. Az igazsághoz híven ki kell jelentenem, hogy a *Jó Pásztor* nem kínálkozott a Luther-Társaságnak, hanem a Luther-Társaság elnöke adott egyenes megbízást a theol. akad. tanári karnak, hogy a két lap egygyeolvasztásának tervét dolgozza ki. A tanári kar a felszólításnak természetesen a legnagyobb előzékenységgel eleget tett. Ennyi az egész. A *Jó Pásztor*, mint teljesen független lap, ezután is haladni fog választott útján, míg csak munkamezőt talál s hála Istennek, élete nem alkudozásoktól függ. Ennyit a Magyar Szó közleményére válaszúl.

Olvasóinknak boldog karácsonyi ünnepeket és újesztendőt kívánunk. Az Úr áldja meg kimenetelünket és bemenetelünket. Ámen.

Az *Eváng. Theologusok Otthona* kiadásában
megjelent

a „*Protestáns Esték*“

II. füzete.

TARTALOM:

<i>A monotheismus a görögök- nél és izraelieknél</i>	<i>Pukánszky Bélától.</i>
<i>A fejedelemasszony udvara</i>	<i>Kovács Sándortól.</i>
<i>A női kéz</i>	<i>Hegedús Istvántól.</i>
<i>Sokrates</i>	<i>Stromp Lászlótól.</i>
<i>Versek</i>	<i>Szabolcska Mihálytól.</i>
<i>A provençei troubadourok .</i>	<i>Albert Józseftől.</i>
<i>Jean Paul a leánynevelésről</i>	<i>Dr. Masznyik Endrétől.</i>
<i>Az evangélium Japánban .</i>	<i>Pröhle Vilmostól.</i>
<i>A munkáskérdés és a soci- alis reformok</i>	<i>Schulpe Györgytől.</i>
<i>Költözés más világba . . .</i>	<i>Stromp Lászlótól.</i>
<i>Carlyle Tamás.</i>	<i>Jónás Jánostól.</i>
<i>A halotthamvasztás keresz- tyén álláspontról.</i>	<i>Dr. Masznyik Endrétől.</i>

A vaskos 20 nyomtatott íves mű ára 2 korona, di-
szes angolvászon kötésben 3 korona.

A megrendelések a *Balassa-Gyarmati Könyv-
nyomda Részvénytársasághoz* vagy *Kovács Sán-
dor* theol. tanár úrhoz *Pozsonyba* intézendők

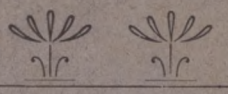
Legalkalmasabb karácsonyi ajándék

KOVÁCS SÁNDOR

IMAKÖNYVE

az evangyéliom népe számára.

Az egyházi irodalomban egyedül áll tartalmával, díszes kiállításával és olcsóságával.

A protestáns imádságok gyöngyeinek gyűjteménye. Az egyházi lapok szerint igazi hézagpótló mű, a minék egy prot. családból sem volna szabad hiányoznia.

A B.-Gyarmati Könyvnyomda Részvénytársaságnál

s minden könyvárusnál kapható.

- Csinos keménykötésben 1 k. 60 fill
Díszes angolvászon kötésben, arany metszettel, finom minister papíron, csattal 5 k. — fill
Elefántcsont utánzat, vagy díszes bőrkötésben arany metszettel pergament papíron díszes csattal 8 k. — fill

Lelkész vagy tanító uraknak két havi leszámolásra bizományba is ad imádságos könyveket

a B.-Gyarmati Könyvnyomda
Részvénytársaság.